

KLAS

Boulevard

PLATE 1. THE GREAT WALL OF CHINA

2741045699

PLATE 1. THE GREAT WALL OF CHINA

SVÄZOK I.

• KLASY •

KRATKE A POUČNÉ ROZPRÁVKY
PRE MLÁDEŽ I DOSPELÝCH.

Na poliach iných literatúr
s obsahom

K. SALVA-ČEBRATSKÝ.

RUŽOMBEROK.

Tlačou a nákladom kníhtlačiarne K. Salvu.

1908.

Slovenská pedagogická knižnica
Bratislava

Sign.

Prír. čís.

153296

P

Koľko ti je hodno slovo Božie?

Čiňania sú veľmi skúpi a peniaze milujú nado všetko. Preto si ani nemôžu predstaviť, že by niekto dačo robil, aby za to nebol platený. Tak sa spýtal raz jedného kresťana Čiňan:

„Koľko ti dal vlastne peňazí ten misiónár, keď si sa dal pokrstiť? Päťdesiat korún?“

„Nie, o mnoho viac“ odpovedal.

„Snáď sto korún?“

„Ešte o mnoho viac!“

„Tisíc korún?“

„O mnoho viac“.

„Nuž koľko teď?“

„O mnoho viac“, riekol kresťan, „ako by tamto ten celý vrch stál, keby bol zo striebra“.

To nechcel pohan veriť, ale kresťan mu ukázal Bibliu a hovoril:

„Pozri, túto knihu som dostal a tá mi je viac hodna ako všetky poklady sveta; lebo ukazuje mi cestu k Bohu a k večnej blaženosti“.

A koľko je tebe, milý kresťan, slovo Božie hodno?

O popraj mu to najkrajšie miesto, ktoré máš; prijmi ho do svojho srdca, aby ti ukázalo cestu ku Kristu a k večnej blaženosti.

Lož.

Mal jeden otec syna, ktorý bol ešte len dvanásťročný, ale zármutku zažil pri ňom mnoho, že nemohol zo srdca jeho vyplieniť lož, ktorá mala tam svoje hlboké korene. Liek by sa mal začať v inom páde najprv pri rodičoch, ale títo nelhali nikdy. Tutedy používali najprv laskavé, potom prísne slovo, konečne telesný trest a všetko zdá sa, nestálo nič. Chopil sa otec modlitby a spolu so synom sa modlieval, čítal s nim primerané miesta z Písma sv. a už zdálo sa, že je na dobrej ceste. Ale ešte ďaleko bol cieľa.

Raz raňajkoval otec vo verande a tu videl na stole otvorenú knihu „O holubárstve“, ktorá bývala medzi inými knihami hospodárskymi vo zvláštnej, synovi neprístupnej miestnosti odložená. Prišiel k otcovi syn.

„Synak, kde si našiel túto knihu?“ spýtal sa ho otec.

„Našiel som ju na zemi pred knižným skladom“, odpovedal syn.

„Ako mohla ta kniha prísť? Veď ja a iní neprestajne popred knižný sklad chodíme, teda by sme taký neporiadok zbadali“.

Otcovi napadlo, že syn dostal do daru od susedov holuby, i bol istý, že knihu vyhľadal on, a preto s bôlom a slzami v očiach synovi povedal:

„Ty si vyhľadal knihu a lžeš. Či vieš, že v tomto okamžení môže ťa Boh strestať; veď znáš, že mi lžou spôsobuješ najväčší bôl“.

V tom syn zbladol, klesol bez seba na stôličku.

„Ani teraz mi nepovieš pravdu?“

„Áno, ja som vyhľadal knihu a vzal — — prosím — —“

Chlapca odviedol otec do postele, mal vysokú horúčku a otec liečil ho studenými obkladmi až pokojne usnul.

Ozaj, či toto dotknutie prstu Božieho chlapec tiež pocítil?!

Detinská láska.

Smelý a pekný skutok detinskej lásky vykonal, ako to z Mnichova oznámili, poručík Brause, v 3. braniborskom pešom pluku čís. 20., garn. Vittenberg.

Jeho otec, plukovník Brause, veliteľ 6. polnej delostreleckej brigády v Breslave, pri kúpaní v chiemskom jazere padol do mdloby, že zbavený smyslov, ačkoľvek výtečný plavec, klesol na veľmi hlbokom mieste, asi 40 m. od kúpeľného domu, pod vodu. Najstarší jeho syn, menovaný poručík, spozoroval na šťastie čo sa deje, priplaval na to miesto, ponoril a pokúsil sa svojho otca, veľmi silného muža, vytiahnuť na povrch. To sa mu aj podarilo. Ale kým prišiel ochranný čln, klesol plukovník Brause podruhý raz. Tu udatný syn zachytil poznovce topiaceho sa otca, až konečne mohla ochrana plavcov na člne svoje dielo vykonať. Keď mladému dôstojníkovi za jehočinu blahoželali, odpovedal skromne a jednoducho: „Potom by bolo zaiste ľahko bývalo s otcom naraz zomreť“.

Zázračná pomoc.

Jeden chudobný človek stál za včas rána pred dvermi svojho domu. Oči mal vyplakané, a jeho srdce vzdychalo k Bohu; lebo očakával pred obedom exekútora, ktorý ho mal pre jednu dlžobu exekvovať. Ako tak stál so zroneným srdcom a pozeral hore-dolu cestou na ulicu, preletel ako strela jeden vtáčik ponad jeho hlavu a sadol si na kastničku v jeho izbe. Tento utrápený človek chytrou zatvoril na izbe dvere, chytil vtáčatko a vložil ho do prázdnej kletky. Onedlho započalo vtáča utešene spievať a tomu chudákovi zdalo sa, ako by spievalo pieseň: „Dúfaj v Boha svojho!“ Kým tak počúval vtáčatko, zaklopal niekto strmo na jeho dvere.

„Ach, exekútor!“ zavzdychol, chudák, a zľakol sa veľmi.

Ale predsa nie; to bol sluha jednej bohatšej panej, a povedal mu, že susedia videli ako jedno vtáčatko do jeho domu vletelo.

„Pravda,“ odpovedal chudobný človek, a hneď oddal vtáča sluhovi.

O krátky čas vrátil sa sluha späť a hovoril:

„Vy ste preukázali mojej panej veľkú službu tým, že ste to vtáčatko tak poctive

opatrili a jej ho navrátili. Dáva vás odo mňa pozdravovať a prosiť, aby ste tento malý dar spolu s jej srdečnou vďakou vďačne prijali“.

Keď počítal chudobný človek peniaze, našiel, že práve toľko dostal, koľko tá dlžoba obnášala.

Kto zakúsil lásku Kristovu, zase musí milovať.

Jedna anglická dáma, ktorej na srdci ležala telesná i duševná bieda čínskych žien, zanechala svoje majetky a pokrevných a odišla do Číny. A pretože vyznala sa veľmi dobre v lekárstve, teda prichádzali k nej veľmi mnohí chorí a biedni.

Raz ustanovila sa tiež jedna stará Číňanka s veľmi zlým pleskúrom. Tento musel byť odstránený a miesto to nahradiť sa muselo kúskom zdravého tela: Jej vnuk, ktorého z Anglicka sebou pojala, ponúkol sa, aby z jeho ramena vyrezala kúsok. Ale pretože to na prikrytie prázdneho miesta nepostačilo, teda vyrezala si ešte dáma zo svojho ramena chybujúci kúsok. Bôh požehnal operáciu a Číňanka vyzdravela. Ale láska, ktorú od tej damy

a jej vnuka zakúsila, priviedla jej srdce tak vrúcne k Ježišovi, že sa skoro na to stala krestankou.

Škodlivá sdielnosť.

Jeden kňaz v Afrike kázal raz z textu: „Čo je platné človeku a čo by všetek svet získal a svojej duši by poškodil“ (Mat. 16, 26), a medzi iným povedal: „mnohí ztratí svoju dušu tým, že je veľmi sdielny“. Keď zbadal, že celé shromaždenie nad týmto slovom bolo prekvapené, opakoval slavnostne tieto slová a vysvetlil svoju mienku takto: Mnohí chodia do kostola, počúvajú kázeň a potom rozdelia ju medzi iných ľudí. Táto čiastka platí tomuto mužovi, táto tejto žene, tieto napomínania pre túto osobu, tieto hrozby pre tohto hriešnika a tak rozdajú celú kázeň preč a nič nepodržia pre seba.

Toto je zkúsenosť, ktorú urobiť možno nielen v Afrike ale i v Európe.

Čo to osoží, naplniť u studne krčah vodou, keď sa idúc k domu, všetka voda z krčaha povylieva! Slovo Božie nemá byť ako úder na vodu, ale ako semeno, ktoré padne v zem úrodnú.

Zkúsenosť.

Jeden vynikajúci lekár sišiel sa raz s jedným kňazom a povedal mu :

„Ja neznám, že tak všestranne vzdelaný muž ako ste vy, môže ešte veriť na tie bajky, ktorými sa ohlupuje kresťanstvo!“

„Pán doktor“, odpovedal kňaz, „predstavte si, prosím, že vo svojej lekárskej praxi nadobudli ste zkúsenosť, ako jeden liek od istej nemoci nepodvratne, iste lieči; predstavte si, že by ste vy sami týmto liekom už boli od istej smrti zachránený a že ste pri iných sto nemocných ten samý dobrý výsledok spozorovali, povedzte mi: či k tomu lieku nebudete mať dôveru?“

„Samo sebou sa rozumie“, odpovedal lekár.

„Nuž pokračoval kňaz, „tu máte v mojom podobenstve obraz kresťanstva. Moja viera opiera sa na zkúsenosť. Môžu iní akokoľvek hovoriť o bájkach, ja viem čo som na sebe a na iných zkusil. Od tých čias ako som ku viere prišiel, som iný človek, mám pokoj a radosť, a všetko čo potrebujem. A čo som ja prežil a zkusil, to od mnoho sto rokov tisíci podobne prežili a zkusili“.

Lekár mlčal, a rozmýšľal.
Skutočne, to je vec na pomyslenie!

Dobré lekárstvo.

Jedna mladá vdova sedela plačúc v izbe, jej malý chlapček bavil sa pri nej na zemi. Hneď spozoroval, prečo matka plače, prišiel k nej, ovinul svoje ramienka vôkol jej hrdla a povedal:

„Maminka, veď máš mňa!“

A srdce matkino bolo potešené, lebo povedala: „Áno mám vysoké povolanie, teba tak vychovať, aby si sa naučil poznať Boha, tvojho otca a našiel cestu k nebu, ktorou nás on predišiel.“

Nič je nie zdravšie pre chorých, nič obveselujúcejšie pre zarmútených, nič posilňujúcejšie pre slabých, nič obohacujúcejšie pre chudobných, ako keď sa vzpružia a dačo pre svojho Pána a Spasiteľa konajú.

Tu dolu je nie kraj pôžitku, ale práce a námáhania. Každá radosť má byť posilou k ďalšej námahe a práci.

Tak je to na tomto svete!

Pred niekoľko rokami na ceste v B . . . prešli vozom jedného starého človeka. Známy bol od dlhého času ako žobrák, ktorý biedne, v otrhanom odeve vláčil sa po uliciach, a z nažobranej almužny, chlebom a vodou sa živil. Keď ho po jeho nešťastí doniesli do nemocnice, našli visieť na jeho hrdle špinavé vrecúško. Dohliadačka chcela mu to vrecko sniatať, ale žobrák, napriek slabosti, držal ho tak mocne, že to musela nechať.

Ačkoľvek nemocný človek tento bol čoraz slabší, predsa svoje vrecko z ruky nepustil. Konečne slabosťou odpadla mu ruka a nemohol svoj poklad viacej držať. Tu otvorila dohliadačka vrecko. Aké bolo veľké jej prekväpenie! Vo vrecku našla 600 korún.

Ale v tomto okamžení prišiel zase starý k sebe. Najprv siahol na hrdlo po svojom poklade a keď ho nenašiel, vykričnul prenikave: „Už je preč, už je preč!“ Potom obrátil sa na druhú stranu a zomrel.

„Lakomosť je koreňom všetkého zla!“

Zdvorilosť.

„Buď zdvorilý ku každému“, je staré pravidlo.

Jeden holič v Innomostí raz na to pravidlo zabudnul a to neskôršie trpkó olutoval. Mal na hlavnej ulici, kde sa len nedávno osadil, svoju holiareň a nado dvere tejto dal krásny štít, s nápisom „salon“. Do tohto salonu prišiel zaprášený a oblečený ako dáky sedliak, vo vysokých čižmách, súkenných hrubých nohaviciach a hrubom kabáte, jeden muž, ostriať sa. Sadol si do zamatového kresla, ale od majiteľa holiarne bol upozornený: „Tu sa neobsluhujú sedliaci, tu je salon“.

Hneď povstal ten muž, obrátil sa ku dverom a povedal, ukazujúc na protiležiacu holiareň za cestou:

„Prosím, povedzte mojmu adjutantovi, ktorý sem za mnou príde, že som tamto odišiel“.

Majiteľ „salonu“ zahrizol si hneď do gamby a neskôršie otvoril oči i uši, keď sa dozvedel, že ten jednoduchý cestujúci bol arciknieža rakúsky.

„Keby som to bol vedel!“ povedal holič, keď bolo už neskoro.

Slová a moc.

Na prvom veľkom cirkevnom sneme v Nicei (r. 325) vystúpil jeden pohanský filosof a napadol umne a učene najdrahšie učenie kresťanstva. Najučenejší biskupi nemohli proti nemu nič vykonať. Tu vstane jeden belovlasý starec z Cypru, priamy muž, ale dobrého mena a zachovalej vernosti v prenasledovaní a riekol tomu pohanovi zkrátka a rovno hlavné body kresťanského učenia do tváre, a síce tak živo a pohnutlive, že každé jeho slovo obsnované bolo sieťou vlastnej skúsenosti. Keď dokončil, spýtal sa pohana: „Či to veríš?“

„Áno, verím“, odpovedal tento.

Celé shromaždenie ustrnulo a jeden muž zpomedzi neho sa ho spýtal:

„Ako je to, ty si nápadom týchto učených biskupov vzdoroval a teraz jednoduchým výkladom tohoto muža dáš sa premôcť?“

Odpovedal:

„Učení biskupi mali slová a týmto som mohol protipostaviť slová; ale z úst toho starého muža šla len sila, ktorej som sa nemôhol sprotiviť“.

Cti otca i matku.

Volf Tiefstädt bol syn nožiarov a aj vyučil sa remeslu svojho otca. Potom stal sa z neho udatný bojovník, ktorý previedol ne-jeden hrdinský skutok. Jeho najvyšší veliteľ August kurfiršt saský, pozdvihol ho za to do ritierskeho stavu a obdaroval ho peknými majetkami. Raz bol hosťom u Tiefstäda sám kurfiršt a počastoval ho ako najlepšie mohol. A kurfiršt chcejúc ho tiež poctiť, tedy žiadal, aby si pri stole ku nemu sadol. Na to odpo-vedal Tiefstädt:

„Jestli mi vaša kurfirštská milosť jednu prosbu dovolí, tedy prosím, ráčte môjho sta-rého otca vedľa seba posadiť, ktorému som po Bohu najväčšmi zaviazaný“.

Toto potešilo tak kurfiršta, že hneď roz-kázal starého nožiará doviešť a ku sebe po-sadiť. Starý Tiefstädt prišiel a bol od kurfir-šta pekne obdarovaný; ale syna mal potom ešte radšej, ktorý tak krásne naplnil štvrté Božie prikázanie: „Cti otca i matku!“

Veria a trasú sa.

Vo Francúzsku žil jeden neznaboh, ktorý neveril ani na nebo ani na pekle a dľa toho viedol i svoj život. Kým bol zdravý, vysmieval sa z učenia kresťanského; keď lahol na smrteľnú posteľ, tu pochytili ho strašné trápy svedomia. — Všetky príhovori priateľov boli marné, a on vykrikoval zúfalé slová, srdce jeho pre slovo potešenia bolo ako kameň. Znal, že jeho miesto je pri Kainovi a Judášovi a všetkých odpadlíkoch Božích.

Keď ho raz navštívil jeho priateľ rovného smýšľania, pozrel na neho s hlbokým vzdychom a hovoril:

„Keby človek od svojho narodenia znal, čo pocíti bezprostredne kým nevypustí ducha, tedy by sa zo dvoch vecí jedna zajiste stala: alebo by všetci ľudia počnúc od kolísky túžili zomreť, alebo by tak žili, žeby bez bázne zomreť mohli. — Ja som nemal viery, teraz započínam ju mať, ale takú ako majú diabli, ktorí veria — a trasú sa.

Honba po šťastí.

V Berlíne bol obdivovaný jeden obraz francúzskeho umelca, ktorý predstavoval honbu po šťastí. Obraz je skutočne myšlienkou i umeleckým vyvedením dôtklivou kázňou, z ktorej sa i kresťania učiť môžu.

Mohutné, strmé bralo dvíha sa z doliny vysoko do poyetria. Na tomto brale škrabú sa hore rady ľudí všetkých stavov, po vždy príkrejších a užších úšustoch. Bezohľadne driape sa každý len za svojím cieľom, dosiahnuť chcújc vrcholec brala a bez milosrdenstva odstraňuje, strcá do hĺbky každého, kto mu v dosiahnutí toho cieľa zavadzia. Mnohému sa na výšave tejto pri vystupovaní na hor zakrúti hlava a padne razom do prepasti. Čím bližšie ku končiaru, tým častejšie sú pády a tým hustejšie sú rady tých, ktorí sa na vrch driapu. Ale aj tých málo, ktorí na sa vrch dostanú, nenajdú čo hľadali. Úzky a k tomu klzký vrcholec brala, neposkytuje človeku isté miesto, keď prídu víchre a búrky, a pohľad vôkol do otvorenej prepasti, úzkostlive pôsobí na človeka, A tak ľudia, ktorí po nevyslovnom namáhaní dostali

sa hore, v svojich nadejách sa veľmi zklamali, strašný pád so zúfalým výkrikom je odmenou ich namáhania.

Pokora.

Keď si ty ružou Kristovou,tedy znaj, že tvoje putovanie musí byť pomedzi trne, a len pozoruj, aby si netrpelivosťou, namyslenosťou a pýchou sám nestal sa trňom.

Scriver hovorí: „Ja si nemôžem leva predstaviť bez sily, líšku bez lsti, kominára bez toho aby nebol čierny; tak nemôžem si predstaviť bez pokory kresťana, ktorý má skutočne nosiť obraz svojho Pána na sebe.“

Ján Arndt menuje nasledujúce čiastky pokory: 1. držať sa v srdci skromnejšie ako iný; 2. nikoho neopovrhovať alebo súdiť, ale vždy pozeráť na seba; 3. opovrhovanie snášať trpeľive a z neho sa tešiť; rád a ochotne byť poslušným, nielen veľkým ale i malým.

Cisár Rudolf I. zvykol hovorievať: „Často som lutoval, že som bol prísny a neprívetivý, nikdy som nelutoval, že som bol skromný a že som rád dopúšťal.

Ako jedneho naučilo spravodlivým byť k poddaným.

Jeden z bývalých grófov štolbergských mal v Harci veľké bane. Správca týchto povedal raz grófovi, že by sa dôchodok baní značne zväčšil, keby všetkým robotníkom dala sa o niečo menšia pláca, pri ktorej že by sa títo predsa dobre mali. Nato odpovedal gróf:

„Milý správca, či ste vy tú prácu, čo títo konajú, už niekdy robili?“

„Nie veru!“ odpovedal správca.

„Ja tiež nie“, pokračoval gróf, „a preto zkusíme to spolu!“ Tu vzal gróf fúrik a správca chcej-nechcej musel tiež tak urobiť.

Keď asi za hodinu na tých fúrikoch vozi-
li, že im až pot s čela rynul, položil gróf svoj
fúrik a spýtal sa správcu:

„No, môj milý, čo myslíte? Či zkrátíme
robotníkom mzdu?“

Správca uznal so slovami: „Tak ťažkú som
si nikdy túto prácu nepredstavoval“.

A čo bol výsledok tejto jedno-hodinovej
práce?

Baníci podržali svoj bývalý dobrý plat. A na pamiatku svojho ľudomilného pána postavili malý domček, v ktorom tie dva fúriky „na večné časy“ opatrovali.

Prečo nám Boh často to najmilšie berie.

Raz osídlil sa veľký počet európskych vyhnančiacov medzi Indiánmi. Ale títo nenakladali so svojimi červenými susedmi tak, ako Bohu milé bolo; často klamali ich na rozličný spôsob a zachádzali s nimi veľmi tvrdo. Len jedna rodina kresťanská chovala sa k Indiánom po ľudsky, s opravdovou láskou a zhovievavosťou a za to aj zacítila od jedného Indiána srdečnú, oddanú lásku, ktorý ich takmer každý deň navštevoval, ačkoľvek sa navzájom nerozumeli.

Jedného dňa prišiel Indián zase pred dvere týchto ľudí a kýval, dával znaky, aby hneď s nim išli z domu. Ale nerozumeli ho. Tedy vstúpil Indián do izby a vzal, kým mu to nikto brániť nemohol, dieťa z kolísky, bežal dvermi von a cez pole preč. Otec a matka a všeko, čo bežať vládalo, bežalo za ním. Tak

vyvábil ich dobrú hodinu od ich domu. Tu zastal a oddal rodičom ich dieťa. Keď sa obzreli v tú stranu, kde stál ich dom, videli, že dom i hospodárske stavy sú v plameňoch. Indiáni boli sa sprísahali, že všetkých europánov zmordujú a ich domy vypália. Jediný tento chcel svojich priateľov zachrániť — a to sa mu podarilo.

Dub a vrba.

Ráno, po veľmi búrlivej noci šiel jeden otec so svojim synom do poľa, chceli vidieť, akú škodu narobila povíchrca. — Keď už boli zašli hodný kus cesty, prišli ku veľkému, silnému dubu, ktorý ležal na zemi vyvrátený, lebo ho víchor svalil.

„Joj, pozri!“ zvolal chlapec, „tento silný strom vyvrátil vietor, a tu hľa, táto slabá vrba ešte stojí. Ja som dosiaľ myslel, že vietor môže skorej vyvrátiť slabú vrbu ako silný dub. Nemyslíš, otec“.

„Dieťa moje“, hovoril otec, „to ešte nerozumieš. Dub sa musel vyvrátiť, lebo nemohol

sa skloniť; ale ohebná vrba povolila a sklonila sa pred silou vetra, a tak nemohl jej nič urobiť“.

„Na to som nemyslel“, odpovedal syn.

„Vidíš, milý synu“, pokračoval otec, „tomuto dubu podobajú sa mnohí ľudia vo svojej vzdorovitosti a zaťatosti. Keby povolili a poďbali na dobré slová,tedy by s nimi lepšie bolo a zavarovali by seba i iných pred mnohou smutnou hodinou. Tedy uč sa z tohto stromu, že vo svete vykoná sa viac povolnosťou ako zaťatosťou. Nauč sa skloniť pred Bohom a snadnejšie prejdeš svetom. Ale až do smrti zasadzuj sa o pravdu a v dobrom buď stály ako dub!“

Zamknutá skriňa.

Vo velikej elberfeldskej továrni na rozličné vlnené a bavlnené látky uviedly nejaký nový vynález, ktorým umožnené bolo v krátkom čase a s malými trovami docieľiť lepšiu a krajšiu jakovosť látok. Jeden navšteovateľ tejto továrne s úžasom pozeral na motanie s

sem tam letiacich nití, točiacich sa cievok a ciev a na nepokojnú hru tkáčskeho člka, ale nedajbože na tajomstvo toho nového vynálezu prísť! Predsa spozoroval, že všetky tie tisíce nít sbehávajú sa do akejsi skrine. I prosil úradníka, ktorý ho sprevádzal, aby mu otvoril tú skriňu.

„To je nemožné“, odpovedal tento, „táto skriňa skrýva naše obchodné tajomstvo, ktoré nemôžeme sveriť žiadnemu cudzincovi, aj nachádza sa jediný kľúč v rukách nášho principála“.

Tak idú v behu tohoto sveta i jednotlivého života ľudského niti často sem-tam jedna ponad druhú a vopriek. Ale kto hlbšie zpytuje, vidí, že všetky na koniec utekajú k zatvoreným dverom, od ktorých kľúč má jediný sám Boh.

Obetovavosť.

Professor držal s katedry prednášku. V tom zakričia: „Horí, horí!“ Všetko poskákalo a letelo von. Susedný dom bol v plameňoch. Hneď sriadili reťaz (živá reťaz z ľudí) a rýchle

lietaly vedrá s vodou z ruky do ruky. Retaz končila sa v rieke, z ktorej plnily sa vedrá vodou. V rieke stál posledný z celého radu a to až po prse vo vode. Je to blády, chorlavý študent. „Čo?“ zvolá ten professor, keď ho spozoroval, „Vy ste vo vode?“ —

„Musí niekto tu stáť“, odpovedal študent, „a prečo by som ja nemal byť ten niekto?!“

Tak hovorí opravdová láska. Ale ľahostajnosť a nevšímavosť biednych hovoria: „Ved to niekto iný urobí, prečo by som to mal práve ja?“ Tak urobili aj kňaz a levíta tomu medzi lotrov padnuvšiemu Samaritánovi. Títo snáď chceli hneď po návrate svojom domov urobiť úradu oznámenie, aby zpoly mŕtveho išli opatriť. Ale ako ľahko môže do toho času taký biedny svojim ranám podľahnúť!

Veľmi často platí na naše schápanie sa k činu milosrdenstva: neskoro!

Ako to bude ?

Jedno dieťa sa raz spýtalo svojej matky: „Mama, však, keď budeme v nebi, budem

môct ísť v nedeľu po obede na malú chvíľku sa zahrať do pekla?“

Iste dieťaťu tomuto bol život v nebi predstavovaný ako niečo tak svätého a vážneho, že ani za možné nedržalo, že by sa v nebi zahrať mohlo. Malo teda strach pred touto vážnou a pustou svätosťou.

Či podobné myšlienky na tomto základe mnohého srdca nespočívajú?

My nemôžeme vidieť a vedieť, aké blahoslavenstvo nás v nebi očakáva a preto s tak malou túžbou hľadáme k tomu „budúcemu mestu“.

Nemožné je žiadať, čo sa nepozná a preto netiahne nás k nebu — chybuje nám opravdová predstava tohoto.

Ale slovo Božie chváli nám život nebeský tými najkrajšími slovami: „Pred tebou je radosť, plnosť a po tvojej pravici milostná tvár Pánova až na veky“, hovorí Žalmista; a v liste k Židom stojí, že „prídeme do mesta živého Boha a k prostredníkovi Nového Zákona, Kristovi“.

Či to nemá vzbudiť túžbu po nebi?

Dni bez nocí, radosti bez bôľa, svätosť bez hriechu, láska bez poškvvrny, vladárstvo bez bázne, hojnosť bez závidi, spoločnosť bez ztraty, to bude v tej požehnanej krajine, na pôdu ktorej nestúpi žiaden nepriateľ a z ktorej nerozlúči sa od nás žiaden priateľ — to je nebo.

Na kolenách.

Keď raz jeden chudobný človek na ceste tľkol skála, klačal pri tom na kolenách, aby tým mocnejšie mlatom udierať mohol. Jeden kňaz, ktorý tade šiel, mu povedal: „Ach, priateľu, vy ste tu pri tvrdej práci. Ale vaša práca rovná sa mojej. Vy tľčiete skála a ja tiež“. —

„Áno“, odpovedal človek, „a keď chcete pokrušiť tvrdé srdcia, tedy musíte to robiť tak ako ja, na kolenách.“

Naše jediné dieťa.

„Je naše jediné dieťa“, vyhovárali rodičia syna, „musíme mu nechať na vôli“, — a syn robil čo sa mu páčilo. — „Je naše jediné dieťa“, hovorili, keď sa mal niečo učiť, „veď zdedí všetko naše imanie, čože by sa mal namáhať“ — a on bol darebákom. „Je naše jediné dieťa, nech má všetko, čo my máme“, hovorili rodičia — a on bol chlipný. „Je naše jediné dieťa, nemôžeme ho tak na krátko na úzde držať, uspokojovali sa rodičia, keď syn nejaký kúsok vyviedol — a on bol ľahkomyselný. „Je naše jediné dieťa, my to môžeme“, potešovali sa, keď jeho dlžoby platiť mali. „Je naše jediné dieťa,“ žalovali sa, keď im ukázal chrbát a pustil sa v život rozpustilý. „Je naše jediné dieťa“, plakali so zlomeným srdcom, keď potupu a hanu na ích hlavu uvrhol a vzal si život.

Aká výchova, také ovocie!

Staviteľov slavnostný deň.

O staviteľovi velikánskeho, divadla takzvaného „amphiteatru“, v Ríme, v ktorom 87,000 divákov mohlo mať miesto, rozprávajú toto:

Raz povedal mu cisár: „Stavba tvoja sa mi páči a preto ti chcem pred shromaždeným ľudom ďakovať a tebe ku cti usporiadať slavnostný deň“.

Dielo sa vydarilo, deň otvorenia divadla prišiel a v tento deň mal byť staviteľ poctený zvláštnym divadlom.

„Vyvedte“ zvolal cisár, „uväznených kresťanov, aby pred nami zomreli v tlame lvovej“.

A vyviedli kresťanov, mužov, starcov, deti. Títo vošli do arény žalmy spievajúc.

Nató sa vytiahly mreže na klietkach, v ktorých lvi, leopardi a tygri od hladu ručali. Dravci veľkým skokom vyrútili sa na divadelný priestor. Za chvíľu stáli akoby zmätení, potom sa po zemi plazili a razom zdvihli sa k vražednému skoku.

Strašné divadlo, keď roztrhané mŕtvoly po skropenej krvou aréne vláčili. So všetkých galerií zavznel hlas: „Nech žije cisár!“

Tu — kto sa pozdvihne so svojho čestného miesta?

Je to staviteľ. Ohromným hlasom zvolal celému shromaždeniu: „Ja som tiež kresťan“!

Všeobecné ustrnutie!

Ale vzteklosťou zaňatí pohania schytili ho a hodili dolu medzi krvožíznivých dravcov, ktorí ho tiež roztrhali.

To bol staviteľov slavnostný deň.

Hotový na všetko.

Jeden súci, dobre vychovaný mladý človek bol na jedno miesto v New-Yorku angažovaný a vydal sa na cestu, aby svoje miesto nastúpil. Keď došiel tam, k nemalému strachu sa dozvedel, že tá firma padla a on stál tu v ďalekom svete bez peňazí a bez priateľov. Bola zima a výhľady jeho boly smutné, ale on si umiènil, že chytí sa čohokoľvek, čo sa mu nadarí pod ruky. Ako tak po uliciach kráča, vidí naraz krídol robotníkov, ktorí lopatami sňah odhadzovali. I spýta sa ich, či môže i on s nimi pracovať. A keď ho medzi seba prijali,

odhadzoval s takou chuťou, ako by predtým nikdy iné nebol robil. O niekoľko dni prišiel majiteľ toho miesta, kde sňah odhadzovali, a to bol veľmi zámožný muž, i pozoroval tohto neobyčajného nádenníka, ktorý i šatami i výzorom svojim líšil sa od svojích kamarátov, ako s veľkou chuťou ten sňah odhadzuje. Oslovil ho a obdržal peknú, zdvorilú odpoveď; hovoril s nim pár minút a potom ho vyzval, aby šiel s ním do jeho písárne. Hneď toho istého večera prestalo odhadzovanie sňahu lopatou. Ten mladý človek dostal miesto v písárni toho bohatého muža a keď tu pracoval vždy k úplnej spokojnosti, postupoval vždy vyššie a stal sa veľmi váženým úradníkom tohto obchodného domu.

A to sa stalo preto, že bol hotový i tú najnižšiu prácu s radosťou konať.

Pán nepozera na kožku, ale na srdce.

Jedna loď s mnohými cestovateľmi plula z jedného južného prístavu Spojených Štátov vo smere severnom. Medzi cestovateľmi na-

chádzal sa jeden čierny kňaz (Neger), s ktorým prítomní spolucestovatelia veľmi opovržlive zaobchodili, takže spoločnosť bohatých farmerov ujednotila sa, hodiť ho ako Jonáša do vody. Staval sa, ako by všetky na neho činené náražky sa ho netýkali, ale v svojom srdci neprestajne prosil Boha, aby všetko milostive obrátil. Medzi protivníkmi vystatoval sa menovite jeden nafúkaný farmer. Tento mal so sebou asi osemročného syna. Keď tento raz sponad zábradlia pozeral nahýbajúc sa do mora, zavznel razom na palube zúfalý výkrik: „Chlapec padol do vody!“ A pozornosť všetkých padla na chlapca. To bol syn toho nafúkaného farmera.

„Desaťtisíc toliarov tomu, kto mi syna ochráni“, kričí zúfale otec.

Tu zatrasie poznovce povetrím desný hlas:

„Žralok! žralok!“

A žralok tiahôl rovno ku chlapcovi.

Otec bol bez seba

„Pusťte ma, pusťte ma“, kričí tu jeden hlas. Člups, skočil niekto s nožom v ruke do mora, ponoril sa, prerezal žralokovi brucho, more zbarvilo sa krvou, vyšiel znovu na povrch, schytil chlapca jednou rukou, aby ho

druhou rukou s nožom mohol proti žralokovi brániť, až spustili povraz, ktorým oboch na palubu vytiahli. Ochrancom bol ten opovržený čierny kňaz.

Čo je šťastie?

Pred rokmi zomrel jeden muž, ktorý povzniesol sa z nízosti, konečne mal všetko, čo vo svete menujú „šťastím“: vysoké postavenie, česť, bohatstvo, zdravie a slávu. Ale či všetko toto mohlo ho šťastným urobiť? Ani zďaleka; lebo po jeho smrti medzi zanechanými papiermi na vrchu našli nasledujúci verš:

Milí moji, keď ma pochováte,
dajte na môj pomník nápis v zlate:
tu spočíva človek, v šťastí hojný,
ale v šťastí tomto nie pokojný.

A takí sú mnohí. Opravdové šťastie nie je v zovnútorom lesku a sláve, ale v pokoji s Bohom.

Či máš také šťastie?

Náhly príchod Pána.

V Pompeji v posledniu strašnú hodinu pekár vsadil chlieb do pece, ale už ho viacej nevsadil; mäso varilo sa v hrnci, ale už ho nikto viacej nejedol; otrok bol pri mlynskom žarnove, väzeň v žalári, cestujúci na ceste, mýtník pri bránke, peňazomenec vo svojej zmeňárni, ale ani jeden nevidel výsledok svojej práce, bôľov, namáhania a počítania. Žeravý prach padol na všetkých, jedovaté pary vnikly do každej medzery a ohnivá láva pochovala domy aj obyvateľov, chrámy a modliacich sa, dielne a delníkov — všetko bez rozdielu.

Či sme pripravení, keď by prišla na nás náhla zkaza? Či sme hotoví vracajúceho sa Pána pozdraviť a môžeme povedať, že nám je príchod jeho v oblakoch zjavom radostným? Otázka táto je vážnejšia, ako by sme k inému predmetu prešli, kým by sme na ňu poctive neodpovedali.

Poníženie sa panovníka.

Mocný vladár ruskej državy opustil príjemnosti svojho palácu, vzdal sa svojho postavenia a hodnosti a na morskom brehu hollandského námorného mesta stal sa tesárom, aby sa vyučil stavbe loďovej. Peter Veľký urobil to, aby svojich poddaných vyučiť mohol. Stal sa sluhom, aby bol tým väčším pánom a položil Rusku základ k námornej moci. A jeho zem nebola nevďačnou naproti nemu. Hlavné mesto ruskej državy nosí jeho meno, v tomto meste postavili mu veľkolepý pomník a národ napísal jeho meno do svojho srdca.

Ačkoľvek veľmi plytko myslia mnohí o Kristu a na ľahko ho berú — predsa je tu niečo vyššieho.

Bolo na podiv, že cisár stal sa poddaným, aby on svojím poddaným mohol byť lepším panovníkom. Ale pri Kristu majú čo obdivovať anjeli a majú príčinu všetci svätí Boha na veky vekov zvelebovať: Syn Boží stal sa sluhom, aby sluhov z hriechu vysvobodil, k sebe priviedol a urobil dedičami svojho kráľovstva.

Kto má pravdu?

Jeden perský kráľ starého veku spýtal sa raz troch múdrych mužov, čo by bola najväčšia bieda na zemi?

Prvý odpovedal: „Staroba, zošlost veku, sprevádzaná telesnou a duševnou slabosťou, biedou a nemocou, to je najväčšia bieda“ — Druhý povedal; „Chudobným byť a bez nádeje, nemocným a pri tom netrpelivým, je ešte horšie; netrpelivosť je najväčšia bieda“. — Tretí odpovedal: „Ešte strašnejšie je, keď človek život na daromnicu strávi a nevykoná nič pre večnosť, to je najväčšia bieda“. — Kráľ rozsúdil: „Ten tretí má pravdu a zaslúži odmenu“.

Jeden indický filozof písal Alexandrovi Veľkému: My nie sme stáli obyvatelia tohoto mesta, ale cudzinci. Ani sme neprišli na túto zem, aby sme sa tu stále osadili, ale aby sme sa z ňadeťo presťahovali; lebo mi všetci specháme do otcovského domu“.

Rimský Seneka píše: „Deň smrti, ktorého sa bojíš, je hodinou narodenia večnosti“.

Či by to nemali veriaci kresťania vedieť?

Viera je nie kabát.

Pod Fridrichom Veľkým žil v Berlíne jeden pečaťorytec, žid, Salamon Bucher. Tento vyhotovoval modelle a mince. Raz dal ho zavolať k sebe kráľ, vyslovil mu svoju spokojnosť a dovolil Bucherovi, práve sedemdesiatnikovi, aby si vyprosil nejakú milosť. Bucher zažiadal o miesto v kráľovskej mincovni. Ale túto žiadosť nechcel kráľ naplniť. „Áno, keby ste bol kresťan“, povedal Fridrich, „potom by sa dalo dačo robiť!“ — O štyri týždne zjavil sa zase Bucher pred panovníkom a oznámil, že už „prestúpil ku kresťanstvu“, lebo že mu kráľ prisľúbil úrad, keď sa stane kresťanom. Tu povedal Fridrich s hnevom: „Nech sa oznámi u nášho podkonieho ako behúň“. Sronený Bucher poznamenal, že je už starý na behanie. Ale kráľ povedal: „Keď ste mohli prebehnúť za štyri týždne ku kresťanstvu, budete mať dosť sily aj pred mojim vozom behať. My sme o takom človeku nikdy dačo nadržali, ktorý svoju vieru mení ako kabát“.

Boh soslal svojho anjela.

Chudobný chlapček, sirota, prišiel do mesta Lüneville, chcejúc tu dostať nejakú službu a sa živiť. Noclah dostal v dielni jedného tesára. Ale tu cez zimu veľmi mnoho podstúpil od zimy, tedy mu žena jedného sluhu ukázala v maštali miestečko, a tá maštala bola arcikniežata lottringského. V tejto maštali nachádzala sa, bez toho, že by o tom žena sluhova vedela, veľká, zúrivá a vo veľkej železnej klietka zatvorená medvedica. Ten maličký chlapec ju nevidel, lebo bola noc. Keď pre veľkú zimu nemal pokoja, hľadal rukou dookola, čo by ho zahriať mohlo. A tu nahmatal železné prúty tej klietky a v nej mäkký, teplý mach. Hneď rozhodol sa, prepchal svoje útle telo pomedzi železné prúty do klietky. Ale aký bol jeho strach, keď medvedica so strašným revom hore vstala. Poručil svoju dušu Boha a on ochránil ho a pomohol mu — práve skrze medvedicu. Lebo táto prijala zimou skrahnutého chlapca medzi svoje laby, privinula ho k sebe a tak ležal si pekne na hrubom kožuchu ako nikdy predtým.

Skoro ztratil všetku bázeň a zaspal hlbokým zdravým snom, ktorý už za viac nocí postrádal. Takto spal tu za päť dní, až sa ho ujal arciknieža.

Úžitok farchy.

Jeden cestujúci písal z Afriky, že tamejší domorodci, prv ako sa pustia prebránuť nejakú divú riekú, položia si na hlavu nejaké ťažké bremä a čo priam nejakú skalú a tak vstúpia do vody. Tarcha takáto pomáha nohám istejšie kráčať a chráni pred nebezpečným pádom do zúriacej rieky.

Vynášanie, chvála, vyznačovanie je tiež takým nebezpečným prúdom, ktorý už nejedného nadaného muža k pádu priviedol, lebo pýcha ide pred úpadkom. A tu dá mu Boh k ochrane osten do tela ako Pavlovi, „aby sa nezvrátil“. Vďaka buď jeho vernej milosti!

Ešte dnes.

V jednej švajciarskej dedine bolo vydržiavané missijné shromaždenie, ktoré donieslo mnohým požehnanie. Jedna panička upozorná bola na nebezpečenstvo do ktorého letí, keď slúžiť chce zpolovice svetu a zpolovice Bohu a v tichosti svojej komôrky napísala tieto slová: „Od dneská chcem náležať Pánovi a nie viac svetu“. Ale o dva dni neskôršie oľutovala svoje rozhodnutie. Počula, že bude bál a jednotlivosti, ktoré s tým spojené boly, pre ňu boly tak vábivé, že sa rozhodla tento raz ešte ísť na bál. Tedy vzala zase notes a pod tie uvedené slová napísala: „Od dnes za 14 dní svoj úmysel prevediem“. Ale skorej ako 14 dní minulo, veľmi ochorela a padla do náramnej horúčky. Ztratila časom i povedomie a vo svojom zimničnom blúzne- ní často hovorila slová: „Už je neskoro!“ Prišla hodina smrti. Ležala dlho bez pohnutia. Tu ešte raz otvorila ústa. Jej opatrovkyňa počula len slová: „Už je neskoro!“ Len po jej smrti našli v jej notese tie slová, ktoré vysvetlily túto pováženia hodnú okolnosť.

Dnes, akonáhle počujete hlas Boží, nezatvrdzujte svoje srdce.

Pokorný a verný.

Raz poslala missionárska spoločnosť jednoho, ako sa zdalo, málo nadaného mladíka, čo obuvníka a sluhu s viacej theologicky vzdelanými missionármi do mŕtveho kraja (kde ešte nebolo zvestované slovo Božie) Afriky. V úplnej pokore sedával tento mladík za dlhé roky pod košatým stromom baoba a plátal i robil novú obuv a pri ňom dva čierni chlapci. S tymito sa zabával a počúval ich rodný jazyk v ich piesňach a povestiach. Potom, keď jeho predstavení pomreli a nebolo na tej stanici nikoho, kto by kázal slovo Božie,tedy povedal: „Teraz je čas!“ Sosbieral a zabalil svoje obuvnícke náradie a počal kázať. A tu ukázalo sa, že žiaden Európan nebol vstave tak čisto a srozumiteľne jazykom negerským hovoriť ako on. Černosi počúvali ho bez dychu a jeho rečou nevedeli sa dosť nasýtiť. Výsledok bol prekvapujúci a tento nenadaný obuvník stal sa bohatepožehnaným missionárom, ktorý viac pôsobil a vykonal ako desať iných missionárov. Bol pokorný a verný.

Zaznaný.

Počul som o istom človeku, ktorý v jednom meste býval, že dokiaľ žil bol úplne zaznaný. Známe bolo, že mal veľiké príjmy a predsa viedol život biedny. Avšak zjavné byly hlasy o najpotrebnejších podporách, ktoré chudobným preukazoval. On uskromnil sa až na to najnevynutnejšie, len aby čím väčší poklad nashromaždil. Ale keď zomrel, bolo posudzovanie jeho osoby od ľudí celkom iné, lebo teraz staly sa zjavnými príčiny, pre ktoré on bol tak veľmi sporivý. Zanechal mestu velikánsky majetok, ktorý mu tým cieľom poručil, aby založilo vodovod, ktorým by dostávalo mesto vždy čírstvu vodu — to mesto, v ktorom bol neprestajne zaznaný, ba opovržený. Za celý dlhý rad rokov ho falošne posudzovali, ale on bol v záujme ich ticho a žil samotársky. Nemohli tedy mešťania teraz iné urobiť, ako budúcemu pokoleniu svojmu o tomto dobrodincovi svojom pamiatku zanechať. — Ale my môžeme ešte mnoho konať pre Neho, ktorý nám vodu života priniesol a ktorý, ačkoľvek pre nás zomrel, zase ožil a večne žije.

Rozdel sa s hladným so svojim chlebom.

Beniamin Franklin prišiel ako mladý muž s majetkom jedneho toliara do Philadelphie. Keď cez ulice mesta kráčal a nevedel čo má počítať a kam sa obrátiť, postretlo ho jedno dieťa s chlebom. Toto ho upomenulo, že ešte nejedol, obrátil sa tedy k predavačke chleba. Tam si pýtal za jeden cent (krajciar) chleba a dostal tri bochníky. Týmto prehojom bol tak prekvapený, že nevedel, čo má s toľkým chlebom počítať. Tu mu napadne, že na tej istej lodi, na ktorej sa on preplavil, s ním cestovala jedna veľmi chudobná vdova, ktorá bezpochyby mala hlad. I bežal hneď do prístavu a bol veľmi rad, že tú ženu ešte tam našiel. Dal jej teda dva bochníky a potom zjedol svoj a napil sa črstej vody. To chutnalo mu lepšie, ako keby bol dostal jedlo od výmyslu sveta. Tak započal Franklin svoju životnú dráhu v Amerike a musíme priznať, že to bol veľmi dobrý počiatok. A preto nevystalo ani požehnanie. A bolo by veru lepšie, aby aj naši mladí ľudia, keď niekde do cu-

dzého mesta prídu, na miesto aby sa spytovali, kde možno dostať najlepšie pivo, radšej započali tak ako Franklin.

Ako Pán svojim prikryva stôl i v ťažký čas.

Dokiaľ ležali Francúzi v Prusku, bol prinútený meklenbursko-šverinský knieža svoju zem opustiť a utiecť do Holsteinu. Sotva bol tu pár dní, obdržal poštou list s 900 zl. v zlate. List prišiel od jedného krajčira z Ludvigslustu, ktorý za vlády predošlého kniežata prijatý bol ako sirota do sirotienca a tu bol vychovaný. Potom, keď sa stal samostatným, vyhotovil kniežatu niektoré šaty. Keď počul o úteku kniežata, mal veľku starosť, že bude mať núdzu o veci najpotrebnejšie, a preto ho prosil, aby poslanú mu maličkosť v hodinách núdze vďačne prijal. Poznamenal pri tom dôkladne, že on má čo ďakovať kniežaciemu domu a že to považuje za svoju povinnosť, aby obdareným ho požehnaním môhol mu zase slúžiť.

Verná práca lásky.

V Jeruzaleme, v asyle malomocných, menovanom: „Ježiši, pomoc!“ ktorý založil jeden vznešený pomoranský manželský pár, našiel jeden navšteovateľ jednu sestru uprostred niektorých zvlášte nemocných zamestknanú. Ruky týchto najbiednejších byly celkom obhnuté a verná ich ošetrovatelka bola práve zamestknaná tým, že im jedlo do úst podávala. Zvláštna práca lásky a trpelivosti! Už dvanásť rokov zastávala táto sestra tento svoj úrad. Jeden z prítomných hostí vyslovil jej svoje podivenie; ale ona odpovedala so žiarivým okom: *»Nemôžem si nič krajšieho myslieť ako túto prácu pri týchto nešťastníkoch všetkých nešťastníkov«*. — Je to nie svedectvom svetpremáhajúcej sily našej kresťanskej viery? Nech ono svieti nám z ďalekého východu. z toho starého svätého mesta a prenikne srdcia mnohých k nasledovaniu, k živej viere v Pána a Spasiteľa nášho, k radosnej službe lásky ku všetkým trpiacim a biednym.

Bázeň pred otčenášom.

V stredoveku, keď sa rytieri neprestajne napádali, rozhodol sa jeden z nich svojho nepriateľa, o ktorom znal, že má na svojom zámku dosť slabú posádku, napadnúť. Jeho zámocký kňaz ho od tohto kroku odhovárал. A keď videl, že jeho slová nič nestály, prosil rytiera, aby prv ako sa vydá na cestu išiel s ním do káplnky, kde by sa spolu pomodlili. Rytier privolil a šli spolu do káplnky a klakli si. „Hovorte za mnou vetu za vetou“, riekol kňaz, keď započal sa modliť Otčenáš. Gróf hovoril poslušne za kňazom až prišli k tým slovám: „a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame vinníkom naším“. Tu zastavil gróf svoj hlas. „Pokračujte“, napomenul ho kňaz. „Nemôžem“, odpovedal gróf. „Nuž, ani Boh neodpustí vám, keď vy svojim nepriateľom nechcete odpustiť. Alebo musíte sa vzdať svojho plánu pomsty, alebo nemôžete sa viacej modliť; lebo isté je, že ako Boh odpúšťa tým, ktorí svojim vinníkom odpúšťajú, tak iste pomstí sa na tých, ktorí sa pomstia na svojich vinníkoch. Choďte teda, Bôh na svojom súde konať bude dľa toho“. A tu zlo-

mila sa neústupná vôľa grófova. „Nie“, odpovedal, „dokončím svoju modlitbu“. Tak i urobil a upustil od svojho zlého plánu, lebo teraz rozumel Otčenáš lepšie ako predtým.

Potôček a barina.

Zo striebroskvúceho prameňa pod horou prúdil sa malý potok a veselo žblunkotal po medzi kamene dolu dolinou a ďalej do širokého pola. V ňom plávaly si mnohé rybky sem a tam; na dlhej ceste hnal nejedno mlynské koleso a na jeho brehoch kvitly radosťne mnohé voňavé kvety. Krásne zelenaly sa aj lúky, ktoré ovlažoval on a smädný vandrovník s rozkošou utíšil si jeho zdravou vodou smäd. Neďaleko odtiaľto nachádzala sa mutná, bahnitá pláňa, na brehu ktorej rástly jedovaté rastliny. V barine tejto nebolo ani jednej rybky, len tu i tu zakrčkala v nej žaba a hnusný hmyz zdržoval sa v nej, ktorý tade idúcich cestujúcich trápil. Jeden cestujúci, ktorý popri tejto barine prešiel, myslel si takto: „Táto hnusná barina je veru dobrý“

obraz lenivého a ničomného človeka; nedáva žiadno požehnanie, nikomu neosoží, a kto by sa vody z nej napil, ochorie. Jako celkom iné je tamto ten čistý, veselý potôček! Ten nesie len požehnanie, ako činný, pilný muž, ktorý slúži svojim bližným.

Neočakávané dedietvo.

V jednom malom meste Anglicka žila jedna stará vdova, ktorá za mnoho rokov bola pravidelnou navštevnou chrámu. Ale zmáhajúce sa slabosti tela nedovolily jej v posledné roky života urobiť tú malú cestu do kostola, tedy musela s ťažkým srdcom vzdať sa týchto návštev. A v tomto meste bol spolok kresťanských mužov a mládencov. Jeden člen tohoto spolku spozoroval, že tá stará vdova nechodí do kostola, — že jej miesto ostáva prázdne. Keď sa dozvedel o príčine, predniesol túto vec spolku a hovoril: „Ona k nám nemôže prísť, my musíme k nej; aspoň jeden z nás musí to urobiť“. Ale vidiac, že ani jeden nejavi k tomu náklonnosť, umienil si,

že ju on navštíví každú nedeľu a prečíta jej jednu kapitolu z Biblie. Tak robil nedeľu po nedeľu, rok po rok, až tá stará vdova zomrela. Blízkyh pokrevných nemala a bohatstva, tak sa myslelo, nemala. Aké veľké bolo prekva-
penie, keď vysvitlo, že zanechala 10,000 to-
liarov a že celý tento obnos poručila tomu mladíkovi, ktorý k nej v nedeľu chodieval.

Tak požehnal Boh jeho vernosť aj zovnú-
torným majetkom.

Potreba sebapoznania.

K jednému gréckemu mudrcovi prišiel raz nadaný mladík a prosil ho o poradu vzhľadom na vedu, ktorú by mal predovšetkým študovať. Mudrc dal mu nasledujúcu radu: „Poznaj sám seba!“

Ani jeden kresťan nemohol by mu dať lepšiu odpoveď. Jak žiaľno je, keď daktory človek sa učil nahromadiť peňazí, alebo keď s tajnosťami prírody je tak obznámený, že zná hviezdy a kométy, jích beh a čas zjavenia; zná svoju vlasť a diplomáciu a Boh zná, čo ešte! Ale pri všetkom tomto predsa nezná, čo je sám; nezná, či má pokoj s Bohom; nezná, či smrťou svojou život alebo zahynutie obsiahne:

Malé hriechy.

Pri jednom súdnom pojednávaní priznal sa zlodej, že on, pokiaľ oblok bol mrežami opatrený, najprv svoje dieťa pomedzi železné pruty prepchal, aby mu dvere otvorilo.

Tak práve prichádza i hriech.

Malé hriechy sú bránami veľkých. Preto nepovažuj malé hriechy ľahkomyslne. Mikroskopické hubky sú to, ktoré robia cholery a záškrt za najstrašnejších zhubcov človečenstva. Jedna drobinka meďozele (Grünspan) môže ťa usmrtiť; jedno zrnko piesku v obuvi môže ťa krivým urobiť. Áno, daj sa diablove chytiť za jeden vlas a uchytí ťa celého. More hriechov, ktoré nás delí od Boha, pozostáva zo samých malých kvapiek malých hriechov.

Pod nohy.

Celý svet by nám nemohol žiadnu škodu urobiť, keby sme ho nechali tam, kde ho Boh hneď na počiatku položil — pod nohy. Ale jestli si ho položí človek na plecía, tedy ho zadávi.

Niečo, čo na utrpenie a smrť Kristovu upomína.

Za času francúzskej revolúcie odvedli jedného rána istého mladíka z prednejšej rodiny na popravište. Rad za radom stínali tu hlavy, až prišiel i na neho rad a jeho meno zavolali. V tomto okamžení prišiel rýchle jeden muž zo zástupu a ponúkol sa, že zomre on miesto toho vyvolaného. Na podiv sudcov bol im tento mladý muž a pretože sa nemohli hneď o výkone nad ním ustáliť, dali ho nazpät do väzenia. Tu stalo sa, že jedného dňa boli všetci väzňovia omilostení. Uradostený mladý muž bežal do svojho rodičovského domu. A pretože otca nenašiel v izbe, otvoril jeho pracovnú izbu. Ani tu nebol; ale na písacom stole našel list adressovaný jemu a písaný otcovou rukou. Trasúc sa rozlomil pečať a čítal: „Milý syn môj, nemohol som sniesť myšlienku, že ty v svojich mladých rokoch a v najlepšej sile podľahnúť máš smrti; preto v rozhodnom okamžení som ťa zastúpil. Som už starý a nebudem dlho žiť, ani niečo dobrého konať; ale ty si mladý a ty môžeš

s Božou pomocou svojmu domu a mnohým iným slúžiť k dobrému. Kráčaj cestou lásky a pamätaj na svojho otca“.

Najhoršie zachladnutie.

Keď srdce zastydne, to je horšie, ako keď zachladnú nohy, hlava a skrz naskrz celá koža.

Naša zem je so dňa na deň staršia a, ako mnohí učitelia hovoria, schladzuje sa vždy viac a viac na povrchu. Ale jej srdce zostane teplé, páli ustavične tou najväčšou horúčosťou, a táto pálčivosť srdca udržuje zem, umožňuje jej úrodnosť a pripravuje nám príjemný a milý byt na nej.

Tak má byť aj u človeka.

Vlasy sošedivejú, ztuhnú kosti, pomalšie hýbajú sa údy, tichšie prúdi sa žilami krv; ale teplé a ohnivé v láske má zostať srdce. A krajšie niečo nič na zemi ako šedivá hlava s teplou láskou v srdci.

Sriekni sa a pomáhaj.

Majetný mešťan jedneho švábskeho mesta chcel cestovať so ženou do Stuttgartu, aby bol účastným istej slavnosti, ktorá sa tu vydržiavala a tým cieľom určil k tomu pekný obnos peňazí. Vlastne on to robil k vôli svojej manželke, ktorá sa na túto cestu už dávno tešila.

Keď títo manželia na svojej ceste došli až do Göppingen, videl náš mešťan so žiaľom v popol obrátené toto mesto a množstvo nešťastníkov ležať v najväčšej biede a náreku v kolibách sbitých z dosák alebo pod holým nebom. I prešla mu chuť k ďalšiemu cestovaniu a sriekol sa cesty k slavnosti, ktorú jeho rodáci vydržiavali. Celý peňažitý obnos, určený na cestu, rozdelil medzi nešťastníkov a vrátil sa domov. Tisíce vzdychov išlo za neho k trônu nebeskému. Jeho verná, šľachetná manželka padla mu vôkol hrdla a zvolala: „O jak šťastnou som teraz!“ — viac nemohla plačúc na jeho prsiach vysloviť.

Slávik.

Keď na jar tmavá noc rozostre svoj čierny závoj na celú prírodu a spev veselého vtáctva zamŕkne, tu preniká cituplný spev slávika k nášmu uchu; chváli svojho Stvoriteľa vo tme a neprestáva ho chváliť.

Tak má aj tvoja duša vo tmách trápenia svojho Pána chváliť a sláviť a vziať si toto utešené vtáčatko za príklad. Ani jas slnka, ani krása kvetov, ani usmievavá modrina neba neteší v tmavej noci srdiečko toho malého vtáčka a predsa cíti sa byť hnaným ku spevu a vysloviť tak svoje city ako srdiečkom hýbajú. A ačkoľvek prezradí sa hlasným spevom rozličným svojim nepriateľom, kde ho dopadnúť a zabiť môžu, predsa nezdrží sa hlasne spievať, keď by aj svoje hlasné svedoctvo vydávané k Božej cti životom zaplatiť muselo. Tak vyznávaj aj ty svojho Spasiteľa, hoc by si preto aj trpeť mal.

Bridlicová tabulka.

Jedno dieťa malo vo zvyku svoju matku každý večer odpýtať. Raz, keď matka bola chorá, a dieťaťu bolo prísne zakázané k nej ísť, veľmi plakalo pred dvermi. Opatrovkyňa matky prišla k dieťaťu a pýtala sa po príčine toho náreku. „Bola som dnes veľmi neporiadna“, povedalo dieťa, „a nemôžem dnes mamu za odpustenie prosiť; ale ja som popísala všetko na túto tabulku. Prosím vás, povedzte mame, aby bola tak dobrá, že by všetko hubou sotrela, potom budem vedieť, že mi odpustila, a potom budem veselá a pokojne budem spať“. Opatrovkyňa vzala tabulku, a šla k matke. Po niekoľko minútách sklúčeného očakávania otvorily sa dvere, a dieťa dostalo tabulku celkom dočista utretú. Jak šťastné bolo teraz!

A jakí šťastní môžeme aj my byť, keď ruka Božia sotre naše viny. Boh to aj urobí, keď budeme aj my tak úprimní ako toto dieťa a keď budeme práve tak detinsky veriť ako ono.

Čo je viera?

Tak sa pýtal jeden neveriači doktor svojho priateľa, jedného kupca, v ktorého izbe oba večer dôverne sedeli. — „Áno, čo je viera?“ „Synku“, riekol kupec s úsmevom svojmu malému chlapcovi“, ktorý si práve veľmi pracne celý pluk olovených vojakov postavil, „synku, odveď svojich vojakov nazpät do kasáreň a choď spať; ale hneď a bez protimlvy, lebo je najvyšší čas!“ — Chúďa, chlapec. Padlo mu to veľmi ťažko, tak rýchle odlúčiť sa od svojich miláčkov. Pozrel prosebným okom na otca; ale hneď zakryl svoje zaslzené oči, poukladal vojakov do škatúl, objal svojho otca a šiel. „Vidite, pane doktor, to je viera“, povedal kupec. Potom zavolał svojho synka laskave nazpät a povedal mu tajne do ucha: „Počuj, synček, jestli budeš mať i teraz dobré svedectvo ako si mal, tak pôjdeš so mnou v jasenných prázdninách do Hamburgu“. Od radosti plesajúc, opustil chlapec izbu. A otec povedal poznové svojmu priateľovi: „To je viera, doktor! Keby sa poddal svojmu nebeskému Otcovi s takouto po-

korou a láskou, s takouto poslušnosťou a dôverou, jeho viera bude tak dokonalá ako Abrahama, otca veriacich“. Doktor stal sa vážnym. Po niekoľko okamženiach prehovoril: „Teraz už znám viac o viere, ako by som sa bol z mnohých kázni naučil“.

Vyznanie.

O E. Keilovi, vydavateľovi „Gartenlaube“, ktorý zomrel r. 1879 a ktorému sa podarilo svojím široko-ďaleko rozšíreným časopisom vo veľkých kruhoch na posmech priviesť Písmo sv., svedčí jeden pozoruhodný list, že jeho námahy a docielený výsledok v záujme tohto bohorúhavého časopisu boly mu trestom. Keď „Gartenlaube“ dosúpila výšku 225.000 exemplárov, písal Keil jednému zo svojich priateľov nasledovne: „To je výsledok, na ktorý môžem byť pyšný, lebo dielo to je moje a nikoho iného, ako nákladom, tak i jeho vedením. Ale keby sa ma niekto spýtal, či ma šťastným spravilo, tedy by som mu dať mohol len smutnú odpoveď. Od 15 rokov ne-

mal som len túto jediné myšlienku, ktorá ma dňom nocou a všade diabolskou silou opanovala, ktorá mi každú tadosť života odobrala, ktorá urobila ma osamoteným pustovníkom a tým neopísateľnú biedu na mňa a rodinu moju uvrhla. Pätnásť rokov, najkrajšieho života, moril som sa v tvrdej práci, nemal som sviatku a nedele, žil som utiahnute od svojich priateľov a žil som len svojmu obchodu a keď by som sa mal zajtrá na odpočinok položiť,tedy ľudia povedia: „to bol blázon, nezažil života! — Správa takého diela je kliadbou, ktorá nás svojimi železnými drápmi drží a naposledok zničí život“.

Starý človek.

Pršalo za viac dní a dážď sa lial ako z vreca. Nie div, že Martin Drozd, roznašač listov a telegramov, zmokol až do kože, kým večer prišiel do svojho malého domčoku. Sobleč len skorej tie mokré háby so seba a lahni si do postele“ napomínala ho manželka, „polievku ti dám ta“. Ale s tým sobliekaním

to nešlo chytro. Šaty mu byly prilepené na tele a predošvetkým zdalo sa, že čižmy rozhodly sa zostať stoj, čo stoj na nohách a nechcely popustiť žiadnej sile. Martin namáhal sa z celej sily už dosť dlho ich stiahnuť. ale nadarmo. Tu chytilo sa práce šesť rúk: žena a dva mocní chlapci, Peter a Frico, a tak musely tieto „zakliate ohavy“ presile popustiť. „Ženička“, preriekol Martin Drozd, keď už v teplej posteli sa vystieral; „teraz už viem, prečo stojí v Biblii: Soblečte starého človeka! — ten sa drží pevne; pevnejšie ako moje mokré čižmy a tu treba ťahať — neprestajne celou silou. A musejú ešte aj iní pomáhať, žena a deti, priatelia a susedi“. — „Môžeš mať aj pravdu“, prisvedčila žena, „ale Bôh musí predsa pri tej práci to najvážnejšie urobiť; musí tiež tu i tu pevne chytiť, že bôlom aj stoneme a kričíme, ináč by sme sa toho starého človeka nezprostili“.

Študentský kúsok.

Raz išiel jeden študent so svojim profesorom na prechádzku popri žitnom poli, na ktorého konci žal kosec s mravenčou pilnosťou; lajblík a čižmy nechal si na medzi. Tu napadlo tomu študentovi urobiť si „jux“ s tým sedliačikom. Chcel mu čižmy prekryť a potom zpoza krovia pást sa na rozpačitosti a nešnádzi jeho. Ale professor pokrútil nad tým hlavou a povedal. „Na účet biednych robiť si zábavu, je nie dobre. Zahrajte si s tým chudobným nájomníkom na iný spôsob, ktorý vám iste toľko radosti pripraví ako jemu. Hodte mu, keď môžete, do čižiem po päťkoruníku; to ďalšie budeme pozorovať potom zpoza krovia“. A tak sa stalo. Skoro na to prišiel ten nádenník hore zemou ku svojim veciam, hodil na seba lajblík a vzal čižmu — našahoval ju na nohu. „Tisíc okovaných!“ hovoril si k sebe, „čo že je to v tej čižme?“ Stiahol čižmu. „Ach! päťkoruník!“ Potom obúval si druhú čižmu. Keď aj tu našiel päťkoruník, klakol na kolená, složil ruky a hovoril: „Milý Bože, tedy je pravda, že Ty ne-

zapomínaš na tých, ktorí sa na teba spoliehajú. Išiel som do práce bez rady a pomoci, nechajúc doma chorú ženu a hladné deti. Z celého srdca ďakujem Ti, dobrotivý Bože. Odplacť tým šlachetným ľuďom, ktorí mi takto dobre urobili, všetkým dobrým!“ Hlboko pohnutý a so slzami v očiach šiel študent z tade so svojim profesorom.

Kresťanstvo založené na zkúsenosti.

Jeden neznaboh držal prednášku proti kresťanskému náboženstvu a vyzýval svojich poslucháčov, aby sa s ním hádali. Očakával celkom prirodzene, že niekorí horlivci s obyčajnými dôkazmi vystúpia proti nemu, ktorých potom smiešnymi urobí. Ale na miesto týchto vystúpila na javisko jedna chudobná, stará žena, ktorá mala na hlave starý klobúk a na ruke veľký košík. Tato hovorila: „Zaplatila som vstupné 30 halierov, aby som to niečo lepšieho, ako hovoríte, počula, ako som mala dosiaľ v Kristu Ježiši, a to som nepočula. Ja som od tridsať rokov vdovou a mám

desať detí. Ale vo svojej trpkej chudobe dôverovala som vždy tomu Jezu Kristu a on pomáhal mi a potešoval ma. Žiadny z vás nevie, čo podstúpi trápenia chudobná, opustená vdova. Často som bola vo veľkých úzkostach, ale otec nebeský vyslyšal moje modlitby a vždy ma vyslobodil. Neraz prišla som k Pánovi, keď som nemala s deťmi čo jesť a presvedčila som sa, že sa vždy naproti mne verne zadržial. A keď som bola ťažko chorá a padly mi oči na moje drobné siroty, srdce chcelo sa mi puknúť a tu zachránila ma myšlienka na Kristovu lásku a vernosť a a Vy hovoríte, že je to všetko bláznivosť? Prosím, povedzte mi niečo lepšieho ako to, čo Boh pre mňa urobil, ináč oklamali ste ma o tridsať halierov“.

Časový obrázok.

Pred nejakým časom vystaňovalo sa mnoho rodín do Ameriky. Keď sostúpily v New-Yorku, ujal sa ich jeden kňaz a bol im v prvé hodiny a dni na veľmi dobrej pomoci. Keď už

viac pomáhať nebolo treba, spýtal sa ich, že k jakému patria náboženstvu? Načo jeden z mužov odpovedal: „My sme všetko moderní“ (t. j. Iudia, ktorí podľa najnovšej mody, neveria na slovo Božie.) Kňaz Iutoval ich, a usiloval sa ukázať im veľké nebezpečenstvo tohoto stavu. Ale k veľkému ustrnutiu všetkých týchto prisťahovalcov prehovorila z po-medzi nich jedna žena: „Pán farár má pravdu! Muž, ktorý odpovedal na otázku pána faráro-vu je mojím manželom. Pred 30 rokmi boli sme štatní, jednoduchí ale dobremajúci Iudia a usilovali sme sa Bohu slúžiť. Od 10 rokov patrí môj muž k „moderným“ a namiesto do kostola chodí do krčmy. Od tých čias u-tieklo od nás šťastie. V rodine je svár, deti sú neposlušné. Môj muž musel všetko predať, aby uniknul hanbe a prišli sme do Ameriky probovať šťastie na novo“. A obrátiac sa k svojej spoločnosti doložila: „Nikto z vás nemôže povedať, že je to nie pravda!“

Ako často sa opakujú podobné skúsenosti za našich dní.

Zakrytá chyba.

Jeden slavný maliar dostal objednávku namalovať Alexandra Veľkého a síce tak verne, aby predstavoval tohto macedonského víťaza dôstojne. Ale v tomto páde mal umelec premôcť veľkú ťažkosť. Alexander mal menovite veľmi ošklivú jazvinu na čele, ktorú dostal mečom. Umelec si riekol: „Keď dám tej jazvine vyniknúť,tedy pošpatím celú tvár monarcha; keď ju vynechám,tedy je obraz nie verný. Čo mám urobiť?“ Prišiel na šťastnú myšlienku: kráľa predstaví ako premýšľa podopretý laktom a celkom mimovoľne kladie si palec na čelo a takto jazvinu zakryje. Takto jazvina zakrytá bude oku pozorovateľa.

Takto majú aj deti Božie na cesty a prostriedky myslieť, aby položily prst lásky na nedostatky, viny a poklesky svojich bližných, namiesto toho, aby ich vynášali. Keď nestačí prst,tedy položiť celú ruku, lebo obe ruky.

P153296